

ใบงานที่

3.1

หลักการเขียนเรียงความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เรียงความ หมายถึงอะไร

.....
.....
.....

2. เรียงความ มีลักษณะสำคัญอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. เรียงความเชิงแสดงความรู้ มีลักษณะอย่างไร

.....
.....
.....
.....

4. เรียงความเชิงสร้างสรรค์ มีวิธีเขียนอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

5. การเลือกหัวข้อเรื่องและการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนเรียงความ มีความจำเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. ชื่อเรื่องที่ติดตั้งมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

ใบงานที่

3.1

หลักการเขียนเรียงความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เรียงความ หมายถึงอะไร

งานเขียนร้อยแก้วที่มุ่งถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของผู้เขียนให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราว โดยมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

2. เรียงความ มีลักษณะสำคัญอย่างไร

1) มีความเป็นเอกภาพ คือ มีใจความหรือเรื่องราวที่กล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียวอย่างชัดเจน และมีเหตุผลสอดคล้องกัน

2) มีสัมพันธภาพ คือ มีเนื้อเรื่องหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกันเป็นลำดับ มีความต่อเนื่องกัน และข้อความในแต่ละย่อหน้าจะต้องมีความสัมพันธ์กันตลอดทั้งย่อหน้า และมีเหตุผลรองรับร้อยต่อกันตลอดทั้งเรื่อง รวมทั้งการใช้คำและประโยคต่างๆ จะต้องมีความกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกันและสื่อความหมายได้ชัดเจน

3) มีสารัตถภาพ คือ การเน้นหรือย้ำความ เรียงความแต่ละเรื่องต้องมีสาระที่สมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาจากการวางโครงเรื่องที่ดี การกำหนดย่อหน้าที่สมบูรณ์ คือ แต่ละย่อหน้าต้องมีประโยคใจความสำคัญเด่นชัด มีประโยคขยายที่เน้นความสำคัญของเรื่องให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น

3. เรียงความเชิงแสดงความรู้ มีลักษณะอย่างไร

เป็นการเขียนเรียงความที่ผู้เขียนอธิบายความรู้ในสิ่งที่เขียนถึงลักษณะสำคัญ คุณค่า สิ่งที่ทำให้เกิดความคิด เช่นนั้น โดยมุ่งให้ข้อเท็จจริง แสดงเหตุผลจนทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ เรียงความประเภทนี้ได้แก่ การเขียนเรียงความทางวิชาการ เป็นต้น

4. เรียงความเชิงสร้างสรรค์ มีวิธีเขียนอย่างไร

ผู้เขียนจะต้องนำเสนอความคิดที่แปลกใหม่ ทันสมัย สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน ติดตามอ่านข้อความโดยไม่เบื่อ ความคิดริเริ่มในการเขียนเรียงความทำได้หลายแนวทาง เช่น ความคิดริเริ่มในกระบวนการคิดแบบจินตนาการ คือ การใช้จินตนาการของผู้เขียน สร้างเรื่อง สร้างมโนภาพ แล้วเขียนเป็นเรื่องราวออกมาให้ผู้อ่านได้อ่านแล้วเกิดจินตนาการคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอ

5. การเลือกหัวข้อเรื่องและการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนเรียงความ มีความจำเป็นอย่างไร

..... ช่วยให้ผู้เขียนกำหนดเรื่องราวที่จะเขียนว่า จะเขียนเกี่ยวกับอะไร เพื่ออะไร และมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับสิ่งใด
..... จากเรียงความเรื่องนี้

6. ชื่อเรื่องที่ดีต้องมีลักษณะอย่างไร

..... ชื่อเรื่องที่ดีต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด เมื่ออ่านชื่อเรื่องแล้วต้องเป็นที่สนใจ สะดุดตาผู้อ่าน เกิดความรู้สึก
..... อยากทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่องต่อไป

ใบงานที่

4.3

รูปแบบการเขียนบันทึกข้อมูล

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลที่เห็นว่ามีประโยชน์และน่าสนใจจากการอ่าน การฟัง และการสังเกต
แล้วนำมาเขียนลงในบัตรบันทึกข้อมูลต่อไปนี้

บัตรบันทึกจากการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรบันทึกจากการฟัง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรบันทึกจากการสังเกต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่

4.3 รูปแบบการเขียนบันทึกข้อมูล

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลที่เห็นว่ามีประโยชน์และน่าสนใจจากการอ่าน การฟัง และการสังเกต แล้วนำมาเขียนลงในบัตรบันทึกข้อมูลต่อไปนี้

บัตรบันทึกจากการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรบันทึกจากการฟัง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

บัตรบันทึกจากการสังเกต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

5.1

หลักการเขียนสารคดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนด

1. ความหมายของสารคดี

.....
.....

2. สารคดีท่องเที่ยว

.....
.....

3. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์

.....
.....

4. การเขียนบทนำเรื่องสารคดี

.....
.....

5. การเขียนเนื้อเรื่องสารคดี

.....
.....

6. การเขียนสรุปสารคดี

.....
.....

ใบงานที่

5.1

หลักการเขียนสารคดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนด

1. ความหมายของสารคดี

สารคดี เป็นงานเขียนที่เรียบเรียงขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้ ข้อคิด คติเตือนใจและบอกเล่าข้อเท็จจริง บางสิ่งบางอย่างหรืออาจจะบอกหลายอย่างพร้อมกันก็ได้ เนื้อหาสาระของสารคดีอาจเกี่ยวข้องกับความรู้ต่าง ๆ ในโลก

2. สารคดีท่องเที่ยว

มีลักษณะเป็นข้อเขียนบันทึกเรื่องราวและประสบการณ์จากการเดินทางท่องเที่ยวของผู้เขียน หรือประสบการณ์ ในการใช้ชีวิตอยู่ในสถานที่นั้นๆ

3. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์

เป็นข้อเขียนเล่าถึงสภาพธรรมชาติ ลักษณะ กิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่สัตว์เข้าไปเกี่ยวข้อง หรือประวัติ ความเป็นมาของสัตว์

4. การเขียนบทนำเรื่องสารคดี

เป็นการเริ่มต้นเรื่อง เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน โดยการเกริ่นให้ผู้อ่านทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไร มีสาระสำคัญอย่างไร มีประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างไร โดยการกล่าวในภาพรวมและแสดงทรรศนะ อย่างกว้างๆ ไม่ได้อธิบายรายละเอียด

5. การเขียนเนื้อเรื่องสารคดี

เป็นการดำเนินเรื่องโดยการขยายรายละเอียดเนื้อความที่น่าเสนอในบทนำ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ได้ทราบข้อมูล รายละเอียดตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เนื้อเรื่องจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้เขียน เมื่ออ่านจบแล้วผู้อ่าน ต้องได้รับประโยชน์ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนกำหนดไว้

6. การเขียนสรุปสารคดี

เป็นการเขียนข้อความในย่อหน้าสุดท้ายของเรื่อง เป็นการสรุปปิดท้ายเรื่องเมื่อผู้เขียนเห็นว่า ได้กล่าวเนื้อหาสาระ ครบถ้วนแล้ว โดยผู้เขียนต้องใช้ศิลปะในการเขียนเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน